

UCHWAŁA

Dnia 11 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

Protokolant starszy sekretarz sądowy Łukasz Kaczmarek

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 11 sierpnia 2020 r., wniosku Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. R. K. delegowanego do Prokuratury Rejonowej w L., za czyn z art. 178a § 1 k.k.

działając na podstawie art. 135 § 1, §6, §10; art.145 § 1a ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U.2019.740 t.j. ze zm., dalej jako: Prawo o prokuraturze),

uchwalił:

powyższy wniosek uwzględnić i zezwolić na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. delegowanego do Prokuratury Rejonowej w L. – R. K. do odpowiedzialności karnej za to, że: w dniu 10 sierpnia 2020 roku w W., znajdując się w stanie nietrzeźwości przy stwierdzonym stężeniu alkoholu we krwi w ilości nie mniejszej niż 3 promile, prowadził w ruchu lądowym ulicą P. pojazd mechaniczny marki V. nr rej. (...), to jest o czyn z art. 178 a § 1 k.k.

UZASADNIENIE

W dniu 11 sierpnia 2020 r. Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej skierował do Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej wniosek z dnia 11 sierpnia 2020 r. w sprawie o sygnaturze PK XIV Ds (...) o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej

w W. – R.K. delegowanego do Prokuratury Rejonowej w L. do odpowiedzialności karnej za to, że: w dniu 10 sierpnia 2020 roku w W., znajdując się w stanie nietrzeźwości przekraczającym co najmniej 3 promile alkoholu we krwi, prowadził w ruchu lądowym ulicą P. pojazd mechaniczny marki V. nr rej. (...), to jest o czyn z art. 178 a § 1 k.k.

Na podstawie ww. wniosku i przedłożonych wraz z nim materiałów postępowania przygotowawczego Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej **Sąd Najwyższy uznał za uprawdopodobniony następujący stan faktyczny.**

W dniu 10 sierpnia 2020 roku po północy R. K. udał się na stację paliw „S.” zlokalizowaną w W. przy ul. P., gdzie zakupił alkohol w postaci butelki whisky „G.” o pojemności 0,5 litra. R. K. kolejny raz na tej samej stacji pojawił się między godz. 4.30 a 5.00 przyjeżdżając samochodem osobowym marki V. nr rej. (...). Po wejściu na stację dokonał on zakupu paczki papierosów. Obsługujący go pracownik stacji D. B. widząc, iż klient porusza się po sklepie chwiejnym krokiem i ma problemy z wystawianiem się zapytał go czy przyjechał na stację samochodem i czy jest pijany. R. K. oświadczył, iż faktycznie na stację przyjechał samochodem i że jest nietrzeźwy. Wówczas pracownik stacji D.B. dokonując obywatelskiego zatrzymania zamknął na klucz drzwi wejściowe i przyciskiem antynapadowym wezwał ochronę i Policję. Po przybyciu pracownika ochrony firmy „S. ” P. K. , R. K. wykonywał połączenia telefoniczne do różnych osób w tym swojego przełożonego I. W. - Prokuratora Rejonowego w L. , informując ich o zaistniałej sytuacji i swoim stanie nietrzeźwości.

Po przybyciu na miejsce funkcjonariuszy Policji R. K. nie mając przy sobie jakichkolwiek dokumentów, ustnie podał im swoje dane osobowe. R. K. obecnemu na miejscu funkcjonariuszowi Policji st. sierż. T. C. oświadczył, iż faktycznie kierując w stanie nietrzeźwości samochodem przyjechał na stację paliw celem zakupu papierosów. Rozmawiający z nim st. sierż. T. C. wyczuł od niego silną woń alkoholu (k.17-18). Początkowo R. K. odmówił poddania się badaniu stanu trzeźwości, jednak później badaniom takim się poddał. Podczas pierwszej próby o godz. 7:17 analizator wydechu marki Alcosensor wskazał wartość 1,31 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu. Podczas kolejnego badania o godz. 7:19

urządzenie wskazało 1,34 mg/l. Trzecia próba z godz. 7:49 wskazała wartość 1,36 mg/l. Ostatnie badanie z godz. 8:22 zostało przeprowadzone w obecności prokuratora dyżurnego z Prokuratury Rejonowej w W. A. M. i wskazało wartość 1,33 mg/l (k. 6). Po zatrzymaniu przez Policję R. K. został następnie przewieziony do szpitala S. celem pobrania krwi.

Postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2020 r. zasięgnięto opinii Pracowni Badań Chemicznych w W. w celu określenia stężenia alkoholu we krwi pobranej od R. K. w momencie kierowania przez niego pojazdem około godziny 4:35-4:45 oraz ustalenia czy we krwi R. K. nie stwierdza się obecności środków odurzających, substancji psychotropowych lub psychoaktywnych (k. 47-48). Jak wynika z nadesłanej opinii biegły ustalił, iż w chwili kierowania pojazdem tj. przedziale czasowym 4:35 – 4:45 stężenie alkoholu we krwi R. K. wynosiło co najmniej 3 promile (k. 49-51).

Na posiedzeniu przed Sądem Najwyższym w dniu 11 sierpnia 2020 r. w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora R. K. , R. K. pouczone o możliwości złożenia oświadczenia na podstawie art. 135 § 6 Prawa o prokuraturze, oświadczył, że przyznaje się do przypisanego mu przez prokuratora-wnioskodawcę czynu i wnosi o wyrażenie zgody przez Sąd Najwyższy na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wskazany we wniosku czyn.

Oceniając przedłożony przez wnioskodawcę oskarżyciela publicznego materiał dowodowy Sąd Najwyższy stwierdza, że w sposób uzasadniony w rozumieniu art. 135 § 5 Prawa o prokuraturze uprawdopodobnił on fakt popełnienia przez R. K. wskazanego we wniosku przestępstwa i daje on co najmniej dostateczne w rozumieniu 313 § 1 k.p.k. podstawy do wydania przez prokuratora postanowienia o przedstawieniu zarzutu.

Sąd Najwyższy wydając przedmiotową uchwałę oparł się w szczególności na opinii wskazanej powyżej opinii Pracowni Badań Chemicznych w W. określającej stężenie alkoholu we krwi R. K. w momencie kierowania przezeń pojazdem mechanicznym, zeznaniach świadków w szczególności: D. B. (k.14), T. C. (k. 17-18),
zapisów
monitoringu
(k. 28-31) oraz wyników badań stanu trzeźwości R. K. przeprowadzonych przez

funkcjonariusza Policji przy użyciu analizatora wydechu Alco-Sensor IV CM (k. 6-7). Dowody te uzasadniają w sposób więcej niż dostateczny podejrzenie popełnienia przez R. K. wskazanego we wniosku prokuratora czynu. Dowodom tym nie sposób odmówić waloru wiarygodności, zostały przeprowadzone w sposób zgodny z prawem. Wskazana powyżej ekspertyza została sporządzona przy wykorzystaniu powszechnie uznanych i akceptowanych metod badawczych przez wyspecjalizowaną placówkę. Użyte przez Policję urządzenie Alco-Sensor legitymuje się aktualnym świadectwem wzorcowania (k.7). Zeznania wskazanych powyżej świadków są spójne, logiczne i brak jest jakichkolwiek okoliczności, które uzasadniałyby kwestionowanie ich wiarygodności.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Immunitet prokuratorski zaliczany jest do immunitetów formalnych. Nie wyłącza on odpowiedzialności karnej czy też karalności za czyn popełniony, ale wprowadza zakaz pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób nim chronionych, bez uprzedniego uzyskania przez oskarżyciela zgody uprawnionego organu, tj. sądu dyscyplinarnego, od 14 lutego 2020 r., Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej.

Zgodnie z utrwalonymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądami, wyrażonymi co prawda w odniesieniu do immunitetów sędziowskich, zdaniem Sądu orzekającego w niniejszej sprawie zachowującymi aktualność także do immunitetów prokuratorskich: „immunitet sędziowski (w realiach niniejszej sprawy immunitet prokuratorski – uwaga sądu) nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności, czy też karalności za popełniony czyn, a jedynie wprowadza zakaz pociągnięcia osoby posiadającej taki immunitet do odpowiedzialności karnej przed sądem, chyba że oskarżyciel uzyska na to zgodę uprawnionego organu. Ochronne oddziaływanie immunitetu powoduje, że dopóki nie zostanie on uchylony prawomocną uchwałą sądu dyscyplinarnego, niedopuszczalne jest wszczęcie i dalsze prowadzenie postępowania przeciwko osobie, którą chroni. Jego uchylenie jest zatem warunkiem przejścia postępowania karnego dotyczącego sędziego z fazy *in rem* w fazę *in personam*” (Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach

dyscyplinarnych. 2016. Warszawa 2017. Uchwała z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16. str. 237).

Celem postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest ustalenie czy zgromadzony przez prokuratora-wnioskodawcę materiał dowodowy wskazuje na dostateczne podejrzenie, że prokurator w stosunku do którego oskarżyciel (wnioskodawca) skierował do sądu dyscyplinarnego wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej swoim zachowaniem (działaniem lub zaniechaniem) zrealizował znamiona przestępstwa opisanego we wniosku (por. uchwały Sądu Najwyższego: z 12 czerwca 2003 r. sygn. akt SNO 29/03, LEX nr: 470220; z 23 lutego 2006 r. sygn. akt SNO 3/06, LEX nr: 470201; z 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 28/16 LEX nr: 2080102).

W tego typu postępowaniach rola sądu dyscyplinarnego sprowadza się do weryfikacji przedstawionych przez wnioskodawcę materiałów zebranych w toku postępowania przygotowawczego w celu ustalenia czy w danym przypadku zachodzi dostatecznie uzasadnione, w rozumieniu art. 135 § 5 Prawa o prokuraturze, podejrzenie popełnienia przez prokuratora przestępstwa. Powzięcie takich ustaleń skutkujące zezwoleniem na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej warunkuje możliwość przedstawienia mu zarzutów w postępowaniu karanym, a także daje podstawę do wszczęcia postępowania przeciwko prokuratorowi poprzez przedstawienie mu przez oskarżyciela publicznego zarzutu, którego zasadność potwierdził sąd rozpoznający wniosek o uchylenie immunitetu. Sąd Najwyższy podkreśla, iż taki przebieg postępowania nie przesądza o sposobie zakończenia śledztwa czy ewentualnym rozstrzygnięciu orzeczonym przez sąd karny. Ocena dowodów w postępowaniu dot. wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej przed sądem dyscyplinarnym winna odbywać się wedle reguł wynikających z art. 7 k.p.k., czyli być dokonana swobodnie przy jednoczesnym uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd Najwyższy jednocześnie zauważa, iż ocena zgromadzonego w toku śledztwa materiału dowodowego, nie musi wykraczać ponad to, co konieczne do dostatecznego uzasadnienia podejrzenia przestępstwa. Oznacza to, iż w gestii sądu

dyscyplinarnego nie leży powzięcie pełnego przekonania, że przypisywane prokuratorowi R. K. przestępstwo zostało rzeczywiście przez niego popełnione, a jedynie ustalenie czy wersja zdarzeń przedstawiona przez prokuratora wnioskodawcę jest na tyle prawdopodobna, iż w ocenie sądu dostatecznie uzasadnia popełnienia przez R. K. przestępstwa. W tym miejscu podkreślić należy, iż uchwała sądu dyscyplinarnego nie przesądza kwestii związanych z ewentualną winą prokuratora, którego dotyczy wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej. Ustalenie winy bowiem, należy wyłącznie do sądu powszechnego w postępowaniu karnym według reguł przewidzianych w Kodeksie postępowania karnego. Taka wykładnia unormowań związanych z kwestią rozpoznawania wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej przez sąd dyscyplinarny sprowadza się do konkluzji, iż sąd ten w istocie jest zobligowany do oceny wiarygodności zgromadzonego przez prokuratora wnioskodawcę w toku postępowania przygotowawczego materiału dowodowego, natomiast kompleksowa i ostateczna ocena tego materiału dokonywana jest już w postępowaniu karnym sensu stricto (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2016 r. sygn. SNO 29/16, LEX nr 2087128 i cyt. orzecznictwo).

Oceniając zgromadzony w toku dotychczasowego śledztwa materiał dowodowy oraz treść ustnego oświadczenia prokuratora R. K. odebranego na posiedzeniu w dniu 11 sierpnia 2020 r., Sąd Najwyższy stwierdza, iż, w sposób więcej niż dostateczny uprawdopodobniony został fakt popełnienia przez R. K. wskazanego we wniosku oskarżyciela publicznego czynu, wobec czego zasadnym było uwzględnienie wniosku i wydanie uchwały o zezwoleniu na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. delegowanego do Prokuratury Rejonowej w L. R. K. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zauważa, że ustawa Prawo o prokuraturze w art. 135 § 10 przewiduje szczególny tryb postępowania w sprawach dotyczących wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej w sytuacji, gdy prokurator którego dotyczy wniosek został zatrzymany na gorącym uczynku. Dekodując pojęcie „zatrzymania na gorącym uczynku”, o którym mowa w art. 135 §

10 Prawa o prokuraturze oraz art. 243 § 1 k.p.k., przywołać należy stanowisko przedstawicieli doktryny, które Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni aprobuje, iż: „ujęcie takie może nastąpić jedynie w razie schwytania danej osoby na gorącym uczynku przestępstwa, a więc podczas jego popełnienia, czyli w trakcie realizowania znamion przez sprawcę przestępstwa lub po ich zrealizowaniu, ale na miejscu tego przestępstwa” (T. Grzegorzczak, Kodeks Postępowania Karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz. 5 wydanie. Warszawa 2008. Komentarz do art. 243, s. 533) oraz że: „ujęciem (na gorącym uczynku – uwaga sądu) osoby nie jest wyłącznie jej schwytanie i doprowadzenie do Policji, ale może ono polegać na zamknięciu sprawcy w pomieszczeniu, np. w mieszkaniu, do którego się włamał, i wezwaniu Policji. (J. Bratoszewski i inni. Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, Warszawa 1998, komentarz do art. 243, teza 2. <https://sip.lex.pl/#/commentary/587271457/68897>, podobnie: R. Stefański i S. Zabłocki. Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz do art. 243, teza 5, Warszawa 2019, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587781759/579199>; A. Kryże, P. Niedzielak, K. Petryna, T. E. Wirzman. „Kodeks postępowania karnego” praktyczny komentarz z orzecnictwem. Warszawa 2002. s. 425-426;).

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny jednoznacznie wskazuje, iż do ujęcia prokuratora R. K. przez pracownika stacji „S.” D. B. doszło w warunkach wskazanych w art. 135 § 10 Prawa o prokuraturze, tj. na gorącym uczynku, a zatem Sąd był uprawniony do rozpoznania wniosku w trybie określonym przez przywołany powyżej przepis. Z tych też względów, Sąd Najwyższy uchwalił jak w sentencji.